

Raport
z wewnętrznej ewaluacji
przeprowadzonej w roku szkolnym 2019/2021
w
Szkole Podstawowej
im. Jana Pawła II
w Łękach Dukielskich

Wymaganie:

Ocena efektywności Systemu Doradztwa Zawodowego oraz atrakcyjność prowadzonych zajęć doradztwa zgodnie z planem doradztwa w roku szkolnym 2019/2020 i 2020/21.

Łęki Dukielskie, czerwiec 2021

Wprowadzenie

Doradztwo zawodowe i edukacja zawodowa prowadzone w szkole, wymagają kształtowania u uczniów kompetencji kluczowych, od najmłodszych klas i przez wszystkich nauczycieli. Pogląd ten stanowi potwierdzenie stanowiska przyjętego przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej w Zaleceniu z dnia 18. 12. 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie oraz nowych zaleceniach Rady z 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, gdzie poprzednie kompetencje poddano ewaluacji. Kompetencje kluczowe określone przez organy europejskie zostały zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego. W rozporządzeniu MEN z 2017 r.

Cel ewaluacji:

Ocena efektywności Systemu Doradztwa zawodowego oraz atrakcyjność prowadzonych zajęć zgodnie z planem doradztwa.

Pytania kluczowe:

1. Czy uczniowie potrzebują informacji o przyszłych możliwościach realizacji się jako pracownik?
2. Czy znają swoje talenty i możliwości?
3. Kto pomaga im w odkrywaniu ich uzdolnień?
4. Czy wiedza o rynku pracy wg. ich oceny będzie miała wpływ na podejmowane decyzje związane z wyborem przyszłej szkoły?
5. Jak oceniają zajęcia z doradztwa zawodowego?
6. Czy dostrzegają korelacje między treściami kształcenia a ich przydatnością w codziennym życiu?
7. Kto im doradza w wyborze przyszłego zawodu lub szkoły?
8. Czy uczeń uważa, że pomoc szkoły w wyborze przyszłego zawodu jest trafna?
9. Czy wszyscy uczniowie, w ocenie respondenta otrzymali wsparcie w szkole w zakresie rozpoznawania talentów, uzdolnień?

Narzędzia badawcze:

Ankieta dla uczniów.

Ankieta dla nauczycieli.

Wywiad z panem Pedagogiem.

Analiza dokumentów: dzienniki wychowawcy, dzienniki nauczania indywidualnego, dziennik doradcy, IPET – y, dzienniki zajęć dodatkowych, strona internetowa szkoły – przegląd dokumentacji pod kątem realizacji zagadnień WSDZ.

Grupa badawcza:

Absolwenci klasy VIII – ukończyli szkołę w czerwcu 2020 r.

Uczniowie klasy VIII,

Nauczyciele, wychowawcy klas, pedagog,

Harmonogram działań:

1. Powołanie zespołu do spraw ewaluacji. Ustalenie składu zespołu – IX 2019.
2. Spotkanie zespołu w celu ustalenia pytań kluczowych potrzebnych do zdiagnozowania pracy szkoły w przedmiocie ewaluacji – I 2020
3. Opracowanie narzędzi – I 2020
4. Przeprowadzenie badań – III 2021- absolwenci kl.8, V 2021 nauczyciele, VI 2021 uczniowie klasy 8.
5. Analiza wyników badań. Sformułowanie raportu i wniosków – VI 2021 r.
6. Przedstawienie raportu na posiedzeniu Rady Pedagogicznej i stronie internetowej – VI 2021 r.

Do przeprowadzenia badania i opracowania jego wyników został powołany zespół nauczycieli, w którego skład weszli nauczyciele: B. Skalska, M. Pabis K. Szczurek, R. Zięba

OPIS WYNIKÓW BADAŃ W DIAGNOZOWANYM OBSZARZE

Analiza wyników ankiety skierowanej do absolwentów, którzy ukończyli Szkołę Podstawową w 2020 roku.

Wypełniając ankietę uczniowie brali pod uwagę dwa lata bardziej intensywnego przygotowania do wyboru zawodu.

Ankietę dotyczącą oceny efektywności systemu doradztwa zawodowego oraz atrakcyjności zajęć wypełniło 14 uczniów, co stanowi 78% klasy.

Zdecydowana większość ankietowanych - 64% stwierdziła, że nie było łatwo dokonać wyboru dalszego kształcenia. Pięciu uczniów nie miało problemu z wyborem szkoły średniej. Połowa absolwentów wie jaki zawód chce wykonywać w przyszłości, druga połowa nie jest jeszcze zdecydowana jaki zawód wybrać. Dla siedmiu absolwentów wiedza o rynku pracy, zawodach miała wpływ na podejmowane decyzje związane z wyborem zawodu i szkoły. Dla pozostałych siedmiu ta wiedza nie wpłynęła na ich decyzje.

71% respondentów potrzebowało wiedzy o zawodach, które mogliby wykonywać w przyszłości, natomiast 29% takiej wiedzy nie potrzebowało. Uczniowie w różny sposób zdobywali informacje o zawodach. Najwięcej takiej wiedzy dostarczały zajęcia z doradcą zawodowym (64%), lekcje przedmiotowe (50%) oraz rodzice (42%). Ankietowani wyróżnili także dni otwarte szkół (36%), wycieczki (29%), targi edukacyjne, spotkania z absolwentami (21%). Dwoje ankietowanych wymieniło znajomych, przyjaciół i panią polonistkę, jako osoby służące wiedzą na temat świata zawodów.

Największy wpływ na wybór szkoły średniej i przyszłego zawodu mieli według ankietowanych rodzice – 79%. Na drugim miejscu uczniowie wymienili wychowawcę i nauczycieli (50%). Duży wpływ na decyzje dotyczące wyboru szkoły ponadpodstawowej absolwentów mieli koledzy (43%). Doradca zawodowy wpłynął na decyzje pięciu uczniów (36%) co do wyboru szkoły średniej. Ankietowani wymienili także rodzeństwo jako doradców w wyborze dalszego etapu kształcenia. Dwoje absolwentów decyzje podejmowało samodzielnie.

86% ankietowanych uważa, że poznało swoje talenty, możliwości i predyspozycje zawodowe w szkole podstawowej. Pozostałe 14% - dwóch uczniów odpowiedziało, że nie poznało swoich zdolności i predyspozycji zawodowych w szkole. W odkrywaniu talentów najbardziej pomagał wychowawca i nauczyciele. Tak twierdzi 79% absolwentów. Na drugim miejscu uczniowie wybrali rodziców – 64%. Doradcę zawodowego wymieniło trzech uczniów. W odkrywaniu talentów pomagało także rodzeństwo, przyjaciele. Jedna osoba odpowiedziała, że sama odkrywała swoje umiejętności. Zdecydowana większość, bo 71% badanych miała możliwość rozwijania swoich pasji, uzdolnień w szkole zarówno podczas zajęć, jak i akademii, imprez, wycieczek. Troje absolwentów twierdzi, że nie zawsze taka

możliwość była. Tylko jedna osoba uważa, że nie miała możliwości rozwijania swoich talentów, zainteresowań w szkole.

Zajęcia z doradztwa zawodowego pomogły w wyborze kierunku kształcenia i określeniu predyspozycji zawodowych. Odpowiedź twierdzącą wybrało 71% (29 % tak i 43% częściowo). Czterech respondentów uważa, że zajęcia nie pomogły w wyborze dalszego kształcenia. Informacje zdobyte na lekcjach doradztwa zwiększyły wiedzę o sobie u 93% ankietowanych (43% tak, 50% częściowo). Jedna osoba odpowiedziała, że zdobyte na zajęciach informacje nie przyczyniły się do lepszego poznania siebie.

Na pytanie czy zajęcia spełniły twoje oczekiwania połowa ankietowanych odpowiedziała tak, druga połowa częściowo. 50% uczniów twierdzi, że zajęcia były interesujące, dla pozostałych lekcje nie zawsze były interesujące.

Ankietowani uważają, że pomoc szkoły w wyborze przyszłego zawodu była wystarczająca lub częściowo wystarczająca. Dla 43% badanych ta pomoc w zupełności wystarczyła, dla pozostałych pomoc była częściowo wystarczająca.

Zdecydowana większość badanych - 71% - sądzi, że nie wszystko czego nauczyli się w szkole jest przydatne w życiu codziennym. Dla trzech osób wiedza zdobyta w szkole może być wykorzystana w życiu codziennym. Jedna osoba jest zdania, że to czego nauczyła się w szkole nie przyda się w życiu codziennym.

Analiza ankiety skierowanej do nauczycieli i wychowawców klas.

Ankietowaniu poddano 15 nauczycieli.

Wszyscy ankietowani nauczyciele stwierdzili, że uczniowie potrzebują informacji o przyszłych możliwościach realizacji się jako pracownik. 100% badanych potwierdza, że w szkole realizowane są zadania Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Uczący potwierdzili, że zadania doradztwa zawodowego realizowane są poprzez różnorodne formy. Nauczyciele jednogłośnie wybrali trzy podstawowe formy realizacji zagadnień edukacyjno – zawodowych. Są to zajęcia doradztwa zawodowego, godziny wychowawcze oraz poszczególne przedmioty. Tematyka zawodoznawcza realizowana była także na dodatkowych zajęciach rozwijających zainteresowania uczniów, przygotowujących wychowanków do konkursów, zawodów. Podczas tych lekcji uczniowie mieli możliwość rozwijania swoich pasji, uzdolnień, sprawdzenia swoich możliwości w rywalizacji z innymi uczniami. Muzyczne, aktorskie, taneczne talenty wychowankowie prezentowali na akademiach i imprezach szkolnych. Jest to kolejny rodzaj realizacji tematyki zawodoznawczej. Respondenci wymienili dni otwarte szkół średnich, wizyty i prezentacje szkół ponadpodstawowych jako kolejny sposób przybliżania młodzieży w określaniu predyspozycji zawodowych. Ze względu na obostrzenia związane z pandemią spotkania z przedstawicielami szkół średnich odbywały się on-line. Uczący wymienili także jako formy realizacji zadań doradczych indywidualne porady dla uczniów, wycieczki do zakładów pracy, targi edukacyjne, wycieczki szkolne oraz dodatkowe zajęcia prowadzone przez specjalistów. Te formy były realizowane przed marcem 2020 r. i brali w nich udział przede wszystkim absolwenci.

Badani w 100 % potwierdzają, że współpracują w ramach doradztwa edukacyjno – zawodowego z rodzicami i innymi nauczycielami. Najwięcej respondentów (100%) przeprowadziło rozmowy indywidualne z rodzicami dotyczące zainteresowań dzieci, ich możliwości, predyspozycji oraz trudności. W celu niwelowania trudności i doboru odpowiedniej pomocy psychologiczno – pedagogicznej nauczyciele proponowali rodzicom badania specjalistyczne w PPP. Tą formę wybrało 60 % badanych. Spora grupa uczących współpracowała z innymi nauczycielami i rodzicami przygotowując wychowanków do konkursów (87% badanych) oraz do uroczystości (72% nauczycieli). Rodzice byli również zapraszani na imprezy szkolne - do szkoły przed pandemią, w trakcie nauki zdalnej na wirtualne akademie okolicznościowe. Ponad połowa badanych potwierdziła udział w konferencjach szkoleniowych, warsztatach. Trzech nauczycieli organizowało szkolenia dla nauczycieli. Uczący zachęcali też rodziców do współpracy w organizowaniu wyjazdów o charakterze zawodoznawczym.

Na pytanie: Co, według Pana/Pani, świadczy o efektywności prowadzonych działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego? 87% respondentów wybrało znajomość własnych zasobów i predyspozycji zawodowych. O efektywności działań doradczych świadczy także poznanie rynku pracy przez uczniów oraz wskazanie drogi zawodowej – tak twierdzi 73% ankietowanych. Według 67% badanych wychowankowie mogli zgłębić wybrany przez siebie zawód pod względem jego treści, potrzebnych

kompetencji, możliwości rozwoju, możliwości zatrudnienia. Ponadto rozwinęli umiejętność poszukiwania informacji zawodowej, korzystając między innymi ze stron Ministerstwa Pracy, MEN, urzędów pracy. Uczący uważają (60%), że dzięki realizowanej tematyce zawodoznawczej wybór zawodu i szkoły średniej dokonywany przez uczniów jest zdecydowanie świadomy i trafny. Sześciu nauczycieli wymieniło także jako efekt prowadzonych działań WSDZ zadowolenie absolwentów z wyboru szkoły średniej. Najmniej, bo tylko 20% badanych uważa, że dzięki działaniom doradczym szkoły wielu absolwentów zdobywa pracę, nie zasilając szeregu bezrobotnych.

Nauczyciele jednoznacznie odpowiedzieli, że pomoc szkoły w wyborze zawodu jest trafna i adekwatna do potrzeb uczniów.

Analiza ankiety skierowanej do uczniów klasy ósmej.

Ankiety dotyczącej oceny efektywności systemu doradztwa zawodowego oraz atrakcyjności zajęć wypełniło 13 uczniów, co stanowi 76% klasy.

Spośród trzynastu ankietowanych uczniów, dwunastu wybrało już dalszy kierunek kształcenia. Jeden uczeń nie zdecydował jeszcze w jakiej szkole będzie kontynuował naukę. 69% badanych wie jaki zawód chciałby w przyszłości wykonywać. Pozostałe 31% badanych jeszcze nie wie jakim zawodzie chciałoby pracować.

Mniej niż połowa uczniów (46%) potwierdza, że wiedza o rynku pracy, zawodach ma wpływ na podejmowane decyzje związane z wyborem zawodu i szkoły. Niestety 54% badanych nie potrafi określić czy zdobyta wiedza o zawodach, rynku pracy ma wpływ na ich decyzje związane z dalszą edukacją i wyborem zawodu.

Zdecydowana większość badanych (69%), twierdzi, że potrzebuje informacji o zawodach, które mogliby wykonywać w przyszłości. Czterech uczniów takich informacji nie potrzebuje. Respondenci wybrali różne sposoby zdobywania informacji zawodowych. Najwięcej (69%) zdobywa wiedzę zawodoznawcza podczas zajęć z doradztwa zawodowego. Spora grupa badanych (62%), samodzielnie poszukuje potrzebnych wiadomości związanych z dalszym kształceniem i pracą zawodową. Uczniowie czepią wiedzę zawodoznawczą podczas lekcji przedmiotowych i godziny wychowawczej. Sześciu uczniów dowiaduje się o zawodach od rodziców. Wychowankowie wybrali także dni otwarte szkół, wycieczki, lekcje w terenie oraz spotkania z absolwentami jako możliwość pogłębienia wiedzy o zawodach.

W wyborze zawodu najczęściej doradzają rodzice. Tak twierdzi 62% badanych. Na drugim miejscu uczniowie wskazali nauczyciela doradztwa zawodowego – 54%. W wyborze przyszłego zawodu pomagają także wychowawca i nauczyciele (38%), rodzeństwo (23%), koledzy (15%). Dwoje ankietowanych uważa, że nikt im nie doradza w wyborze przyszłego zawodu.

Zdecydowana większość respondentów, bo 77% zna swoje talenty, możliwości i predyspozycje zawodowe. Trzech uczniów nie wie jakie ma zdolności, możliwości i predyspozycje zawodowe. W odkrywaniu zdolności pomagają uczniom przede wszystkim rodzice - tak twierdzi 69% ankietowanych. Kolejnymi osobami pomagającymi odkrywać talenty są nauczyciele (54% wybrało tą odpowiedź) i wychowawca (46% wybrało tą odpowiedź). Uczniowie wymienili także kolegów (38%), nauczyciela doradztwa zawodowego (15%). Dwóch uczniów twierdzi, że nikt nie pomaga im odkrywać swoich talentów. Uczniowie potwierdzają, że mają w szkole możliwość rozwijania swoich pasji, uzdolnień podczas lekcji, dodatkowych zajęć, akademii, imprez, wycieczek. Tak twierdzi 85% badanych. Dwie osoby jest zdania, że szkoła nie zapewnia możliwości rozwijania swoich zainteresowań.

Ankietowani twierdzą, że prowadzone w szkole zajęcia z doradztwa zawodowego pomagają w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz w określeniu predyspozycji

zawodowych. Dwóch ankietowanych twierdzi, że zajęcia doradztwa zawodowego nie są pomocne w wyborze dalszego kierunku kształcenia i zawodu.

Według 85% badanych informacje zdobyte podczas zajęć z doradztwa zawodowego zwiększyły wiedzę o uczniach (talenty, umiejętności, predyspozycje zawodowe, kompetencje miękkie, rodzaje inteligencji). Dwie osoby twierdzi, że informacje uzyskane na lekcjach doradztwa zawodowego nie pogłębiły wiedzy o sobie.

Wszyscy uczniowie są zgodni, że zajęcia z doradztwa zawodowego spełniły ich oczekiwania. Dzięki tym zajęciom zwiększyła się wiedza na temat zawodów – tak sądzi 92% ankietowanych. Jeden uczeń uważa, że lekcje doradztwa zawodowego niczego go nie nauczyły. Dwunastu uczniów jest zadania, że tematyka zajęć była interesująca. Jeden uczeń nie udzielił odpowiedzi.

Na pytanie czy pomoc szkoły w wyborze przyszłego zawodu jest wystarczająca, 85% respondentów odpowiedziało, że tak. Dwoje badanych wybrało odpowiedź nie. W propozycjach co można jeszcze zrobić jeden uczeń napisał, że proponuje dokładne omówienie wszystkich zawodów na godzinie wychowawczej; drugi nie wie co ma zaproponować.

Uczniowie w większości twierdzą, że nie wszystko czego uczą się w szkole będzie przydatne w życiu codziennym. Tak sądzi 77% badanych. Dwóch uczniów twierdzi, że wiedza i umiejętności zdobyte w szkole będą przydatne w życiu. Jeden uczeń jest zdania, że to czego uczy się w szkole nie przyda mu się w codziennym życiu. Twierdzi, że większość rzeczy jakie musi zapamiętać jest zbędnych.

Analiza dokumentacji szkolnej.

Uczniowie kończący szkołę podstawową stają przed wyborem szkoły ponadpodstawowej oraz kierunku dalszego kształcenia. Podjęcie decyzji o wyborze zawodu jest trudnym etapem w życiu. Ważne jest wyposażenie młodzieży w umiejętności przydatne w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru zawodu, które rzutować będą na dalszy przebieg kariery zawodowej młodego człowieka. Uczeń powinien poznać siebie i własne predyspozycje zawodowe, by mógł dokonać prawidłowego wyboru. Bazując na zainteresowaniach oraz słabych i mocnych stronach każdego ucznia należy ukierunkować go na wybór dalszego kształcenia i przygotować do podjęcia decyzji o wyborze zawodu. W realizacji tego zadania pomocny jest Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego. Proponowane w programie działania pozwalają uczniowi na lepsze przyjrzenie się sobie, analizę swoich mocnych i słabych stron, zainteresowań oraz cech osobowościowych – ważnych przy podejmowaniu decyzji. Zajęcia mają dostarczyć młodzieży oraz ich rodzicom wiedzy pozwalającej na świadomy wybór dalszego kształcenia oraz podjęcia decyzji dotyczących wyboru zawodu.

Analiza dokumentów szkolnych: dzienników lekcyjnych, dzienników zajęć dodatkowych, dzienników zajęć rewalidacyjnych, pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz informacji ze strony internetowej szkoły pozwalają stwierdzić, że w szkole na bieżąco realizowane były zadania zawarte w WSDZ. Zadania te podejmowane były na każdym etapie kształcenia i realizowane były w oparciu o przepisy prawa oświatowego. Wychowawcy poruszali na godzinach wychowawczych zaplanowaną tematykę zawodoznawczą, określali mocne strony uczniów ich predyspozycje, zainteresowania. Nauczyciele eksponowali w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego. Rozpoznawali i wspierali w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów poprzez dodatkowe zajęcia rozwijające, przygotowanie do licznych konkursów oraz uroczystości szkolnych. Doradca zawodowy realizował zaplanowaną tematykę zajęć doradztwa zawodowego mającą na celu szeroką pomoc uczniom i rodzicom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej. Ze względu na istniejące ograniczenia wynikające z sytuacji epidemiologicznej nie wszystkie zadania WSDZ zostały w pełni zrealizowane. Dotyczy to przede wszystkim wyjazdów na wycieczki szkolne, spotkań z przedstawicielami zawodów, giełdy zawodów, warsztatów prowadzonych przez pracowników PPP. Szkoły średnie przekazywały swoje oferty podczas tzw. „Dni otwartych szkoły” – były to spotkania on-line. Wszelkie informacje dotyczące struktury szkolnictwa ponadpodstawowego, oferty szkół średnich zamieszczane były na szkolnej gazetce doradztwa zawodowego, na kanałach ogólnych aplikacji Teams oraz na szkolnej stronie Facebook. Uczniowie klasy ósmej wzięli udział w grze branżowych symulacji biznesowych – ich zadaniem było założenie własnej firmy (klub fitness) i poprowadzenie jej. W placówce przeprowadzono szereg akcji charytatywnych. Za ich realizację odpowiadały organizacje szkolne: Szkolne Koło Caritas, Samorząd Uczniowski i Drużyna Harcerska „Głębia”.

Wywiad z panem Pedagogiem.

Pan Pedagog potwierdził, że realizował zadania dotyczące przygotowania młodzieży do wyboru zawodu i szkoły średniej. Zadania te wynikają z pełnionej funkcji pedagoga szkolnego oraz z WSDZ. Na bieżąco diagnozował i rozpoznawał mocne strony, uzdolnienia oraz indywidualne potrzeby uczniów. W indywidualnych rozmowach zwracał uwagę na to, aby uczniowie pozytywnie postrzegali siebie, rozwijali swoje mocne strony, budowali własny wizerunek. Pan Pedagog analizował wpływ porażek na kondycję psychiczną uczniów. Podczas zajęć kształtował relacje społeczne, umiejętności logicznego myślenia, wyciągania wniosków, podejmowania decyzji.

Na pytanie czy prowadził w klasie ósmej zajęcia zawodoznawcze, odpowiedział twierdząco. Była to lekcja na temat roztropnego podejmowania decyzji przy wyborze szkoły średniej.

Pan Pedagog wymienił także inne formy realizacji zadań doradztwa zawodowego. Wspólnie z innymi nauczycielami przygotowywał uczniów do konkursów muzycznych, teatralnych, akademii. Na bieżąco współpracował z rodzicami i wychowawcami diagnozując potrzeby uczniów i wskazując konieczność zasięgnięcia porady u lekarzy specjalistów lub badania w PPP. Był inicjatorem współpracy z firmą Revas oferującą branżowe symulacje biznesowe.

Ze względu na obostrzenia wynikające z pandemii nie udało się w pełni zrealizować wszystkich zadań: warsztatów zawodoznawczych dla klasy VIII prowadzonych przez PPP, wyjazdu na giełdę szkół, spotkań z absolwentami.

Wnioski końcowe:

1. Ankietowana młodzież zdecydowanie dostrzega potrzebę szerokiej wiedzy o zawodach i rynku pracy.
2. Wiedza o rynku pracy, zawodach ma wpływ na decyzje związane z dalszym kształceniem i wyborem zawodu.
3. Zajęcia z doradztwa zawodowego pomagają w planowaniu kariery edukacyjno – zawodowej.
4. Lekcje doradztwa zawodowego spełniły oczekiwania uczniów, poruszana tematyka jest interesująca.
5. Część uczniów korzysta z indywidualnych porad nauczyciela doradztwa zawodowego.
6. Rodzice okazali się niezwykle istotnym autorytetem dla uczniów w procesie wyboru kariery zawodowej.
7. Wychowawcy, nauczyciele mają duży wpływ na wybór szkoły średniej i przyszłego zawodu.
8. Uczniowie czerpią wiedzę o rynku pracy, zawodach podczas lekcji doradztwa zawodowego, lekcji przedmiotowych, godzin wychowawczych.
9. Połowa ósmoklasistów samodzielnie poszukuje informacji zawodoznawczych.
10. Uczniowie znają swoje talenty, umiejętności, zasoby, predyspozycje zawodowe.
11. Nauczyciele stwarzają warunki do pogłębiania swoich zainteresowań, pokazania swoich umiejętności, talentów w szkole podczas zajęć, imprez, akademii, konkursów, zawodów.
12. Uczniowie chętnie biorą udział w akcjach charytatywnych, społecznych na zasadzie wolontariatu.
13. W odkrywaniu talentów, pasji, predyspozycji zawodowych pomagają nauczyciele, wychowawcy, rodzice, pedagog.
14. Nauczyciele znają Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego i realizują zadania w nim zawarte.
15. Uczący współpracują z innymi nauczycielami, pedagogiem, rodzicami i instytucjami w ramach doradztwa edukacyjno – zawodowego.
16. O efektywności działań WSDZ świadczy znajomość własnych zasobów i predyspozycji zawodowych, znajomość rynku pracy i wskazanie drogi edukacyjno – zawodowej.
17. Realizacja tematyki zawodoznawczej wpływa na świadomy wybór kierunku kształcenia i zawodu oraz zadowolenie uczniów z dokonanych wyborów.
18. Pomoc szkoły w wyborze kariery edukacyjno – zawodowej jest wystarczająca i adekwatna do potrzeb.
19. Nie wszyscy uczniowie rozwinęli umiejętność poszukiwania informacji zawodowej na stronach odpowiednich instytucji.
20. Uczniowie nie dostrzegają korelacji między treściami kształcenia, a ich przydatnością w życiu codziennym.

21. Koledzy mają wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych – uczniowie wybierają szkołę średnią sugerując się wyborami kolegów.
22. Grupa uczniów nie ma stworzonych odpowiednich warunków w szkole do rozwijania swoich zainteresowań, wykazywania się swoimi zdolnościami i umiejętnościami.

Rekomendacje:

1. W dalszym ciągu realizować zadania zawarte w WSDZ, systematycznie ewaluować je i udoskonalać zgodnie z zapotrzebowaniem uczniów.
2. Uświadamiać uczniom przydatność zdobytej wiedzy i umiejętności w życiu codziennym.
3. Zbadać zapotrzebowanie uczniów na dodatkowe zajęcia pozwalające wszystkim uczniom rozwijać ich pasje i talenty.
4. Starać się angażować wszystkich uczniów w imprezy, zajęcia, tak aby każdy uczeń miał poczucie dzielenia się swoimi umiejętnościami z innymi.
5. Uświadamiać uczniom potrzebę samodzielnego poszukiwania informacji zawodowej.
6. Uświadamiać uczniom, że w wyborze swojej kariery edukacyjno – zawodowej powinni sugerować się wskazówkami osób kompetentnych, posiadających wiedzę zawodową i doświadczenie.